

Književnost u susret deci

Kroz individualno i grupno pričanje bajki razvijala sam maštu i jezičko izražavanje dece. Saradnja s roditeljima i produžena praksa podstakle su nove ideje, aktivnosti i stvaranje dramskih tekstova prema interesovanjima grupe.

Pedagoška uvjerenja

U svim vaspitno-obrazovnim aktivnostima zvezda vodilja treba da nam budu dečija interesovanja želje i potrebe. Moja pedagoška uverenja su da se svakom detetu treba pristupati individualno pa sam se u skladu sa tim bavila pisanjem bajki za decu koje su pomogle da se određeni problemi (upotreba ružnih reči, osamljivanje..) razreše na individualnom planu. Pored razrešavanja određenih poteškoća smatram da je ovakav način decu podsticao na bogaćenje rečnika i na dečije jezičko stvaralaštvo. Pored toga deca su zamišljenu bajku ilustrovala te se razvijalo i likovno stvaralaštvo koje je jako bitno u predškolskom periodu. Ovakav način rada je poboljšao saradnju porodice i vrtića koja je od velikog značaja za razvoj deteta. Deca su se uz pomoć bajke individualizovala.

POLAZIŠTA

Primena projektnog pritupa i realizacija projekta „Jesenje svečanosti“ su predhodile opisanoj praksi. Priča koju sam napisala i dramatizovala sa decom je podsticajno delovala na dečiju igru kao i na njihovo jezičko i likovno izražavanje. Tokom realizacije tog projekta uvidela sam da četvero dece ima konkretnu poteškoću (upotreba ružnih reči, vršenje velike nužde u donji veš (dečak starosti 4,5 godina), povlačenje u sebe zbog preseljenja drugarice u drugi grad, neprihvatanje poraza).

Uvidevši da deca uživaju u jezičkom stvaralaštvu odlučila sam se da na kreativan i zanimljiv način razrešim ove poteškoće tako što sam za svako dete napisala bajku.

Za dete koje je govorilo ružne reči napisala sam bajku Crni Gavran. Za dečaka koji je vršio nuždu u donji veš napisala sam bajku Nosorog Dačko.

Devojčici koja se povukla u sebe namenila sam bajku Zeka Peka i njegov drug Miško, a za dečaka koji nije podnosio poraz napisala sam bajku Kralj Viki.

CILJ I ŽELJENI ISHODI

Navedenu praksu sam relizovala sa ciljem prevazilaženja poteškoća koje su se javljale kod određene dece (upotreba ružnih reči, vršenje nužde u donji veš, osamljivanje i neprihvatanje poraza). Želela sam da na kreativan način pomognem pri odklanjanju gore navedenih poteškoća". Jedan od ciljeva je takođe bio da obogatim dečiji rečnik i podstaknem razvoj dečijeg likovnog stvaralaštva.

Željeni ishodi

- Poštovanje pravila ponašanja i pravila igre
- Zainteresovano je za proizvode književnog stvaralaštva
- Dete bogati rečnik
- Proživljava, razume i pamti bajke koje mu se čitaju
- Doživljava bajku i ilustruje je

DETALJAN OPIS REALIZACIJE

Tokom realizacije projekta „Jesenje svečanosti“ terapeutske bajke su nam služile kao sredstvo za razrešavanje poteškoća koje su se javile u vaspitanju određenog deteta kao individue, ali poboljšale su saradnju porodice i predškolske ustanove. Primena projektnog pristupa nam je omogućila da identifikujemo određene poteškoće u razvoju dece i da pozitivno delujemo koristeći bajku kao terapeutsko sredstvo. Za pozitivno delovanje i dobre rezultate od krucijalnog značaja je bila dobra saradnja porodice i predškolske ustanove. Vaspitačica se trudila da objasni roditeljima zašto dolazi do određenih manifestacija u ponašanju i da treba strpljenja da se određeno ponašanje eliminiše. Kroz kontinuirane razgovore trudila se da podigne svest roditeljima odkolikog je značaja njihova dobra saradnja za dobrobit deteta. Prilikom svakodnevnih razmena informacija sa roditeljima sakupljala je informacije o manifestacijama ponašanja kod kuće. Prikaz četiri konkretna slučaja će nam najbolje pokazati pozitivno delovanje projektnog pristupa na saradnju porodice i vrtića kao i primenu terapeutskih bajki. D.M. 4 godine počeo je da vrši veliku nuždu u svoj donji veš, a dečak P.J. je kontinuirano izgovarao ružne reči pa je vaspitačica odlučila da napiše terapeutsku bajku, kako bi eliminisala ovako ponašanje takođe je koristila terapeutsku bajku i u slučaju devojčice I.K. koja se povukla u sebe zbog preseljenja drugarice u drugi grad. Dečak V. DŽ. je tokom aktivnosti u kojima gubi ispoljavao visok stepen ljutnje pa je mama ovog dečaka potražila pomoć od vaspitačice jer je isto ponašanje primetila i kod kuće kada igraju društvene igre te je vaspitačica i u ovom slučaju odlučila da iskoristi terapeutsku bajku. **Prikaz**

slučaja I

Tokom realizacije projekta

„Jesenje Svečanosti“ D.M. 4 godine počeo je da vrši veliku nuždu svoj donji veš. Ovakva manifestacija u ponašanju dešavala se i kod kuće te je vaspitačica odlučila da otvoreno porazgovara o poteškoći koja se učestalo dešavala u vrtiću kako bi pronašla uzroke za ovakvo ponašanje te da bi zajedničkim snagama sa roditeljima pomogli dečaku da prevazđe poteškoću. Nakon ponašanja koje je ispoljio dečak D.M. se povukao u sebe. Vaspitačica je ispitivala dečakova interesovanja i s obzirom da najviše voli afričke životinje terapeutsku bajku je pisala u skladu sa tim. Njega je poistovetila sa nosorogom Dačkom iz bajke koji mu je omiljena životinja.

Roditelji su bili otvoreni prema vaspitačici i saradnja između njih je bila odlična. Nisu negirali poteškoću već su rekli da se isto ponašanje već duži vremenski period pojavljuje kod kuće. Nalaz psihologa i pedijatra je uredan. Vaspitačica je terapeutsku bajku dala roditeljima da čitaju kući i objasnila im da moraju da imaju strpljenja. U dečijem likovnom izrazu u jednom periodu primećen je emotivni naboj. Dečak D.M. dolazi iz višečlane potpune porodice i po redu je treće i najmlađe dete ove porodice. Otac i majka imaju srednju stručnu spremu. Retko je izostajao iz vrtića. U vaspitnoj grupi je prihvaćen od strane drugara, ne preferira fizičke aktivnosti, ali voli neke pokretne igre. Kada je vaspitačica u likovnom izrazu ovog dečaka primetila naboj odlučila je da mu da testo u boji da radi sa njim kako bi se dečak oslobodio naboja. Primena prirodnih materijala ga je oslobodila naboja i primećen je napredak u likovnom izrazu kroz određeni period. Primena projektnog pristupa nam je omogućila da dečaka uključujemo u što više različitih aktivnosti u kojima ćemo pratiti celokupan njegov razvoj. Pre nego što je vaspitačica napisala terapeutsku bajku obavila je razgovor sa majkom ovog dečaka koji je obuhvatao sledeća pitanja:

Kada se prvi put pojavilo ovakvo ponašanje?

S.M. (mama dečaka): „Prvi put se pojavljuje sa 4 godine.“

Da li je dečak imao nekih zdravstvenih problema koje možete dovesti u vezu sa ovakvim ponašanjem?

S.M. (mama dečaka): „Nije imao nikakvih problema, vodila sam ga kod pedijatra i psihologa. Nalazi su uredni. Ali bez obzira na to ponašanje me jako zabrinjava koje on ispoljava “

Da li je dečak vezan za neku posebnu igračku kod kuće?

S.M. (mama dečaka): „Za sve igračke u kući je jako vezan. Često traži da ih sa sobom nosi i u vrtić. Igračku za koju je posebno vezan jeste nosorog sa njim obično spava.“

Da li ste neke njegove igračke sklanjali iz njegovog vidnog polja?

S.M. (mama dečaka): „Nisam, trudim se da ga što više uključujem u aktivnosti zajedničkog spremanja tako da obično zajedno sklanjamo igračke i to su samo igračke koje on dozvoli.“

Koja su njegova interesovanja kod kuće?

S.M. (mama dečaka): „D. se posebno interesuje za afričke životinje. Uvek traži slikovnice da mu kupujem i da zajedno razgledamo.“

Nakon obavljenog razgovora vaspitačica je primetila da je majka spremna na otvorenu saradnju. Objasnila joj je da treba dosta strpljenja da će uz dobru saradnju pomoći dečaku da prevaziđe poteškoću. Rekla joj je da će terapeutsku bajku napisati u skladu sa dečakovim interesovanjima pod nazivom Nosorog Dačko. Nakon napisane bajke vaspitačica je pročitala majci

i majka je odreagovala sa puno emocija na nju, zaplakala je. Bajku će čitati u vrtiću i kod kuće prd spavanje. U kratkom vremenskom periodu od mesec dana dečak je počeo u vrtiću normalno da vrši nuždu na wc šolju, ali majka je rekla da se ponašanje nije eliminisalo kod kuće pa je vaspitačica predložila majci da naprave teglu za motivaciju finog ponašanja u koju će stavljati nagradu za dečaka kada se pojavi poželjno ponašanje. Vaspitačica je takođe primetila da i ishrana dečaka utiče na ovo ponašanje te je savetovala majci unos više biljnih vlakana, a manje slatkiša. Nakon još dva meseca uz čitanje bajke kod kuće i motivaciju finog ponašanja uz pomoć tegle eliminisalo se negativno i podstaklo pozitivno ponašanje. Na osnovu svega gore navedenog možemo zaključiti da je kontinuirano čitanje bajke napisane prema dečijim interesovanjima pozitivno uticalo na razrešavanje poteškoće kao i dobra saradnja između roditelja i vaspitača.

Prikaz slučaja II

Dečak V.DŽ. (4 godine) dolazi iz tročlane porodice. Majka ima završenu visoku stručnu spremu, a otac srednju stručnu spremu. Govor dečaka je potpuno razvijen. U likovnom izrazu dečak se nalazi u fazi punoglavca. Voli da dominira u vaspitnoj grupi i da privlači pažnju drugoj deci. U toku aktivnosti jako je aktivan i pokazuje interesovanje za sve aktivnosti. Nerado deli sa drugima igračke. Kada gubi u takmičarskim igrama izražava ljutnju. Saradnja vaspitača i roditelja je dobra. Majka je primetila da dečak kod kuće izražava ljutnju kada gubi u društvenim igrama obratila se vaspitačici za pomoć. U razgovoru sa vaspitačicom majka je takođe rekla da dečak kod kuće izražava i neposlušnost, ponekada lenjost (u presvlačenju pižame ili garderobe). Navela je da su vaspitni stilovi nje i muža različiti kao i metode koje upotrebljavaju za eliminaciju nekog nepoželjnog ponašanja.

Na inicijativu majke vaspitačica je napisala terapeutsku bajku. Dobro je osluškivala njegova interesovanja te je zaključila da je najbolje da dečaka u bajci poistoveti sa kraljem Vikijem. Stavila ga je u superioran položaj u odnosu na ostale, ali takođe prikazala ga je i kao gubitnika u bajci u igri muzičkih stolica. Imajući u vidu da je za dečaka bitna nagrada izradila je kutiju u kojoj će pronaći kinder jaje kada poboljša svoje ponašanje. Objasnila je majci da će bajku prvo čitati u vrtiću kako bi je dečak usvojio na individualnom i unutrašnjem planu, a zatim će i roditelji čitati kući. U svakodnevnim razgovorima majka je saopštila vaspitačici da je dečak oduševljen bajkom te da nije hteo da otkrije detelje. Tokom prvog čitanja bajke dečak je držao za ruku vaspitačicu. Svaki naredni dan je tražio da mu se bajka čita. U drugoj nedelji vaspitačica je odlučila da bajku roditeljima da čitaju kod kuće. Ponašanje koje je dečak promenio u prvoj nedelji jeste što je više uvažavao sagovornike tokom aktivnosti, dopuštato je i drugoj deci da se izraze te je manje dominirao. U trećoj nedelji vaspitačica je odlučila da objasni mami da bi bilo dobro da uključe i nagradu kao sredstvo podsticanja pozitivnog

ponašanja ali je naglasila da sa nagradama trebaju biti oprezni. Izradili su šarenu kutiju, a prva od nagrada je bila kinder jaje. Vaspitačica je roditeljima objasnila da kutiju stave na prozor baš kao u bajci. Nakon toga bajku su i roditelji i vaspitačica čitali još dve nedelje kada je kod dečaka primećen ogroman napredak i u vaspitnoj grupi a i kod kuće. Pored toga vaspitačica je zaključila da je roditeljima bajka pomogla da deluju isto. Tokom zajedničkog delovanja saradnja vaspitača i roditelja se poboljšala a ponašanje koje se ispoljavalo duži vremenski period kod dečaka se

smanjilo.

Prikaz slučaja III

Dečak P. J. (5godina) dolazi iz četvoročlane porodice. I majka i otac su visoko obrazovani. Dečak pokazuje veliki interes za knjige. Često ih lista i koristi ih čak i u igrama. U likovnom izrazu je brutalno ekspresivan. Pokazuje interese za istraživanja o pticama pa je vaspitačica kroz projekat "Jesenje svečanosti" realizovala aktivnosti vezane za njih. Dečak je počeo da upotrebljava ružne reči što je uticalo na kompletnu vaspitnu grupu. Kada je vaspitačica saopštila to roditeljima jako su se iznenadili i negirali su takvo ponašanje kući. Vaspitačica je odlučila da deluje u vrtiću te je napisala

bajku pod naslovom „Crni Gavran“ a roditeljima je savetovala da kući razgovaraju sa njim. Bajku je čitala svakodnevno ovom dečaku. Vaspitačica je dečaka poistovetila sa glavnim likom u ovoj bajci tj. sa Crnim Gavrnom. Saradnja porodice i vaspitača bila je na zadovoljavajućem nivou. Roditelji su se svakodnevno interesovali o njegovom ponašanju u vrtiću. Vaspitačica je svakodnevno čitala terapijsku bajku, a situacija koja se spontano desila je uticala na to da se eliminiše nepoželjno ponašanje. Vaspitačica je bajku čitala celoj grupi i sasvim slučajno vreme se napolju promenilo, jako se naoblačilo, postalo je sivo i tmurno te je baš u to trenutku pozvala svu decu da vide preokret. Rekla im je da se to dogodilo zato što su govorili ružne reči. Svi su začuđeno gledali kroz prozor, a vaspitačica je uhvatila dečaka P.J. za ruku i povel razgovor sa njim. Objasnila mu je da je on jako pametan dečak, ali da je takvo ponašanje ružno i svaki put kada krene da izgovori ružne reči da pokuša da ih zameni čarobnim. Zamolila je da pred svima izrecituje pesmicu „Četiri čarobne reči“ i na kraju ga je pohvalila.

Prikaz slučaja IV

Devojčica I.K. (5,5 godina). Živi sa majkom, bratom i tatom. Imala je usporen razvoj motorike i govora zbog preležanog meningoencefalitisa. Devojčica se uključivala u sve aktivnosti, ali nakon što se njena drugarica preselila u novi grad devojčica se povlači u sebe i osamljuje u aktivnostima. Kod kuće je majka primetila isto ponašanje, te se zabrinula i otvoreno porazgovarala sa vaspitačicom. Nakon toga vaspitačica je napisala terapijsku bajku pod nazivom „Zeka Peka“ . Terapijska bajka je imala dosta uticaja na ovu devojčicu. Pored toga što je uticala na razrešenje problema majka je zapazila da se devojčica u tom periodu oslobodila stidljivosti.

Nakon realizacije prakse u vrtiću pomenutu bajku Crni Gavran dramatisovala sam u okviru produženog boravka „Sveznalice“ na nivou čitave grupe sa decom uzrasta 7 do 9 godina. Dramatizacija je podsticajno delovala na decu i podstakla ih na likovno izražavanje i smanjenje upotrebe ružnih reči. S obzirom da se bližila dečija nedelja, a da je ova bajka podsticajno delovala na decu, upotrebu ružnih reči smo integrisali sa temom „Dečija prava i u skladu sa tim napisala sam dramski tekst baš za tu grupu dece pod nazivom „Moja prava baš su strava“ i uključila njih u pisanje teksta.

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI

- Individualizacija u odnosu na starosnu dob.

- Individualizacija u odnosu na ponašanje koje dete ispoljava u vaspitnoj grupi (obavljanje fizioloških potreba u donji veš i kontinuirana upotreba ružnih reči).
- Poboljšana saradnja između porodice i vrtića
- Eliminacija poteškoća koje se javljaju kod određene dece
- Uključivanje dece u dečije jezičko stvaralaštvo
- Bajka je na školsku decu delovala podsticajno te su sami kreirali priču u slikama
- Napredak u likovnom izrazu, iz faze šaranja i škrabanja devojčica je prešla u fazu simbola za kratak vremenski period
- U okviru prodženog boravka najbolje postignuti rezultati ogledaju se u produktima dečijih radova
- Pored toga deca su učestvovala u pisanju dramskog teksta

Jesen u šumi

Upravljam lutkom-sovom i započinjem priču. Sova se pojavljuje kroz otvor hrastovog drveta i priča deci sledeću priču: Posle dugog leta, koje je donelo živost i vedrinu prirodi i njene pejzaže obojilo u najvedrije boje, nastupila je jesen. Tiho se uvukla među drveće, cveće, među životinjski rod i vredno počela sa promenama. Zavladała je u gradovima, selima, na poljima i voćnjacima. Svoj trag ostavila je i među visokim šumskim stablima, i na prostranom šumskom prekrivaču. U dalekoj šumi živelo je puno ptica. Na stablima bukve i hrasta trepere listovi zlatnih nijansi. Ispod krošnji, prostire se prekrivač pucketavog i suvog lišća. Ono je odisalo nekim umornim mirisom, kao da je osećalo promene koje je donela jesen. Jesen je stigla i u šumska prostranstva. Meda se sprema za dugi zimski san. Tu su i marljive i vesele veverice koje užurbano skupljaju žirove ispod hrastovog stabla, a zatim i one brzo nestanu. I drugih šumskih stanovnika je sve manje. Uočava se ponegde koji trag vuka ili neke druge divlje životinje. Cveća nema. Poneki žbun ukrasi šumski pejzaž, a jesenje kiše su sve učestalije. Bez obzira na jesenje kiše Jesenja vila je došla da se druži sa vevericom i da joj pomogne da sakupi što više hrane za zimu. Dok su one sakupljale hranu, ptice su se selile u toplije krajeve. A odjednom se začulo zavijanje strašnih vukova. (na laptopu puštamo zvuk zavijanja vukova). Čim je začula zavijanje divlja svinja se sakrila u svoju jazbinu, veverica je pobegla na drvo. Dok je bežala ispalo joj je dosta žireva, a Jesenja vila se uplašila i odlučila da pobegne i da se sakrije u vrtić kod drugara. Iza pozornice izlazi Jesenja vila i upašena pita decu: „ drugari da li mogu da se sakrijem kod vas?“ Zna li šta mi se dogodilo? Na ovaj način vaspitačica kao Jesenja vila započinje interakciju sa decom i ukratko im objašnjava šta joj se dogodilo u šumi. A zatim im ukratko prepričavam doživljaje iz šume. Ovjašnjava im da su vukovi jako gladni i da me umalo nisu pojeli. Zahvaljujem im se što su me primili i kažem im da sam uspela da im donesem dosta plodova iz šume i predlažem im da pređemo za stolove da pogledamo. Reći ću im da se podele za stolove prema bojama lišća koje sam im zakačila na početku aktivnosti. Aktivnost nastavljamo u skladu sa dečijim interesovanjima.

Crni Gavran (terapeutska bajka)

U dalekoj šumi živelo je puno ptica. Šuma je bila gusta i puna radosti. Takđe krasilo je divno i mirisno cveće. Cveće je širilo opojni miris, a ptice bi svojom pesmom dodatno ulepšavale tako prelepu šumu. Svako ko bi u nju usao divio se tim lepotama. Svaka ptica je imala pesmu sa kojom se oglašavala. Ali postojao je i Crni Gavran koji je najkreštavije i najglasnije govorio. Taj Gavran je začuo veselu pesmu koju je pevao slavuj. U trenutku je poželeo da se iz njegovih usta začuje slična pesma, ali koliko god se trudio i pokušavao iz njegovih usta se su izlazile ružne reči kojima nije bilo kraja. Kada se začuju iz gavranovih usta ružne reči jako se naoblači, počne da grmi i seva, a nakon toga nastanu jaki pljuskovi. Od divne i bujne šume samo ostanu gole grane, a cveće uvene. Sve ptice koje razdragano pevaju odluče da pobegnu u toplije i veseliye krajeve. Sova koja je stajala na grani bila je tako tužna, jer nije mogla da pobegne pa se potrudila da stavi svoja krila na uši kako ne bi čula Gavrana. Sve postane sivo i tmurno. Kiša nije prestajala jesen je nastupila, a zatim i hladana zima. Sve se osušilo od kada je crni Gavran pričao te ružne reči. I Meda je odlučio da utone u svoj dugi zimski san. Divlja svinja je jaukala sve dok nije ugledala jazbinu u kojoj bi mogla da se sakrije i da ne čuje Crnog Gavrana. Crni Gavran je video da te ružne reči utiču na sve oko njega pa je i na glas razmišljao: O Bože zašto iz mojih usta izlaze tako ružne reči, zar su toliko ružne da se sve menja na gore. Te reči je začuo Golub koji se sažalio na tužno lice Crnog Gavrana i odlučio je da mu pomogne. Sastavio je čarobno pismo i ostavio mu pored glave dok je gavran spavao. Probudivši se ugledao je pismo i požurio je da ga pročita. U njemu je pisalo:

Kada ružnu reč kreneš da izgovaraš, potrudi se da ne progovara	Svaku ružnu reč,
čarobnom zamen	I drugare i roditelje svoje oduševi
Kada ti nešto daju kaži im hvala,	
Jer ta reč možda i gvozdena vrata otvara	
Kada nešto skriviš izgovori izvini,	Jer
tada ćeš biti drugar fini.	A kada nešto daješ ti
kaži izvoli,	a ponekada upotrebi i čarobnu reč
molim.	

Pročitavši ove reči Gavran odluči da se potruđi kada god iz njegovih usta krene ružna reč da je zameni čarobnom. I njeov trud se isplatio. Počela je njegova pesma i reči koje izlaze iz njegovih usta se menjaju u lepe reči, koje zaustavljaju jaku grmljavinu i obilne kiše, a zimu pretvaraju u toplo proleće. Ptice su se vratile iz toplih krajeva u šumu koja je bila bujnija nego ikada, cveće je bilo šarenije sa divnim bojama koje su oduševljavale svakog prolaznika, a i ovog proleća je čak i najjači miris imalo. Sova je konačno skolnila svoja krila sa ušiju i vratio se osmeh na njeno lice. Meda se probudio iz dugog zimskog sna, a divlja svinja izašla iz svoje jazbine i oglasila se smehom. Sve se vratilo na staro, čak je i još lepše bilo, jer Gavran je samo govorio lepe reči.

Nosorog Dačko (terapeutska bajka)

U dalekoj Africi živelo je puno nosoroga, slonova, lavova, geparda i mnogo, mnogo ptica. Svi oni su bili drugari i fino su se igrali. U Africi su vladale velike vrućine, ali uprkos tome ona je bila puna

radosti, igre i smeha. Cveće je širilo opojni miris, a ptice su svojom pesmom dodatno ulepšavale Afriku. Svaka ptica je imala pesmu sa kojom se oglašavala. Dok su ptice pevale, u blatu su se igrali slonić Saško i slonica Bobica. Često im je prilazio nosorog Dačko, ali Dačko bi se često ukakio u svoje gaćice. Slonić Saško i slonica Bobica su bili jako tužni jer su mnogo voleli svog drugara Dačka i želeli su da mu pomognu. Požalili su se gepardu Mišku koji je jako brzo trčao i nikada nije imao vremena za njih, međutim, i on se rastužio. Cveće je uvenulo, a u Africi je zavladała hladna zima. Počeli su da duvaju snažni vetrovi i da padaju snegovi. Ptice su prestale da pevaju svoju divnu pesmu. Niko se više nije igrao, svi postlali jako tužni, a onda je gepard Miško razgovarao sa Dačkom i Dačko mu je rekao da ga jako boli stomak kada kaki. Dok su oni pričali čuo ih je Lav i odlučio da pomogne Dačku. Brzo je otišao i napravio najlepšu i najšareniju teglu na svetu. Pozvao je sve drugare Miška, Saška, Bobicu i Dačka i rekao: „ Dačko mi te svi puno volimo i želimo da ti pomognemo. Poklanjamo ti ovu teglu, a svaki put kada budeš kakio na wc šolju i ne ukakis se u gaćice mi ćemo ti stavljati bombone i čokoladice u najšareniju i najlepšu teglu. Uspećemo Dačko.“ Nakon razgovora Dačko je kakio sve više na wc šolju, a sve manje u gaćice i nije ga boleo stomak. U Africi je opet zavladała radost i sreća. Vesela družina je nastavila sa igrom. Prestali su da duvaju snažni vetrovi, a sneg se otopio. Ptice su se oglasile veselom pesmom. Trava je ozelenela, a cveće je širilo još lepši miris. Žarko leto se vratilo, prestala je hladna zima. Dačkova tegla se napunila slatkišima, a Dačko je prstao da kaki u gaćice jer ga više stomak nije boleo. Svi su bili zadovoljni i srećni.

Zeka Peka i njegov drug Miško (terapeutska bajka)

U dalekoj šumi živeo je jedan zeka Peka koji je imao najboljeg druga Miška. Miško i Zeka su bili nerazdvojni. Zajedno su se igrali raznih igra. Miško se ne bi nikada nalutio na Zeku Peku kada bi on pobedio, a ni Zeka Peka se nikada nije naljutio na njega. Toliko su bili složni da niko i nikada nije mogao da ih posvađa. Bili su jako vredni pa bi zajedno isli i u potregu za hranom i sve bi delili što bi našli u dubokoj šumi. Jednog dana dok su tražili hranu Zeka Peka je upao u neku veliku rupu i nije mogao da izađe. Začuo se veliki i snažni Medo koga su se svi u šumi bojali. I Miško ga se posebno plašio, jer je bio mali i sićušan, a Medo ogroman, ali nije mogao da gleda svog drugara Zeku Peku u nevolji pa je odlučio da potreži pomoć od velikog Mede. Veliki Meda je dubokim glasom rekao: „ Vi ste obojica nespretnjakovići. Žašto ne gledate gde idete?“, ali Miško je samo sputio glavu i tužno ćuteći pogledao Medu samo da što pre spasi njegovog drugara. I Medo je to učinio jednim potezom. Na Miškovo lice se opet vratio osmeh. Zahvali su se Medi i nastavili put dalje. Kasnije im je ova nezgoda bila i smešna ali oni znaju da zajedničkim snagama svaku nezgodu mogu da prebrode. Jednoga dana Zeka Peka je morao da krene u školu, a Miško da upoznao jednu Mišicu koja je bila tako lepa i dobra, ali je živela u drugoj šumi. Miško je sve manje provodio vremena sa svojim drugarom Zekom Pekom, jer mu je puno vremena trebalo da ode do te šume dok jednoga dana nije odlučio da se odseli kod Mišice. Razmišljao je kako da saopšti to svom drugaru, jer mu je taj rastanak teško padao, a znao je da će to i Zeku jako pogoditi. Rekao mu je to jedne večeri kada su sedeli ispod drveta i prisećali se svih nezgoda. Zeka je počeo da plače kao i Miško. Toliko su plakali da je i sova gledajući ih zaplakala. Zeka je krenuo sa Miškom do kuće da spakuju njegove

stvari. Na rastanku je Miško odlučio da mu da jednu narukvicu koju će uvek nositi. Izgrlili su se i izljubili i bilo je vreme da Miško krene, jer ga je čekao dug i naporan put. Zeka se tužno vratio svojoj kućici. Usao u svoju sobu legao na krevet i plakao. Nije čuo svoje roditelje da mu pričaju da prijatelji moraju nekada otići, ali da iz naših srca nikada ne izlaze. I tako je tugovao. Ništa nije hteo da jede, nije hteo ići u školu. Nije hteo ni sa kim da se druži. Jednoga dana pokucala mu je veverica na vrata i zamolila ga da joj pomogne da skupe puno lešnika za zimu, jer je čula da će zima biti duga i hladna međutim Zeka joj pomaže, ali i dalje misli na svog druga Miška i vraća se kući u svoju sobicu da tuguje. Veverica je bila uporna i pokušava da ga sazna zašto se Zeko tako ponaša. I Zeko joj je kroz suze ispričao da je njegov drug oputovao u daleku šumu i da se neće vratiti, da je upunao Mišicu. Veverica mu je ispričala da ona zna Lastu koja živi u toj šumi i da može poslati svom drugu pismo koje će mu ona pročitati. Na njegovom licu se javlja tada osmeh i Veverica mu tada daje jedan lešnik i govori mu da uzme, jer je smršao puno. Kada je Lasta videla koliko je tužan Zeka, odlučila je da ga stavi na svoja krila i predlaže mu da polako krenu u tu daleku šumu da iznenade njegovog druga Miška. Lasta mu je rekla da će ga uvek nositi na krilima i da uvek može ići kod svog druga da nema razloga da plače i da bude tužan. I Zeka Peka je pristo. Bio je srećniji nego ikada. Kada je tamo stigao plakali su od sreće. Pričali su dugo, dugo i Zeka Peka mu je rekao da će sada često viđati jer dobra Lasta uvek može da ga stavi na svoja krila i mogu za tili čas doleteti. Zato na ovom rastanku obojica su bili srećni. Zeka je stekao još dva nova prijatelja Vevricu i Lastu i vratio se kući i krenuo opet u školu i počeo normalno da jedne na njegovom lice se vratio opet osmeh.

KRALJ VIKI (terapeutska bajka)

U dalekom kraljevstvu živelo je puno dobrih drugara koji su se često igrali raznih igara, a među njima je živio i Kralj Viki. Kraljevstvo je bilo ukrašeno šarenim dijamantima. Iz njega se čula pesma i igra. Ko god bi ušao u to kraljevstvo poželeo bi da u njemu ostane. Ono je odisalo toplinom i stalno je u njemu sijalo sunce. Kralj Viki je bio jako snažan, a svi drugari su ga posebno voleli, jer je svoje igračke rado delio sa svima. Viki je u svim igrama često pobeđivao. Jednoga dana drugar Luka koji nije imao ni jednu igračku odlučio je da pozove svog drugara Kralja Vikija da se igraju muzičkih stolica. Luka je pozvao i Dačka, Aleka, Smeša, Makija i Neška. Drugari su pustili veselu muziku i igra je radosno počela. I Slavuj sa grane im je pevao i ulepsavao svojom pesmom njihovu igru. Alek je prvi ispao iz igre i nije se ljutio, njemu se pridružio Smeško, zatim Maki i Neško. Ostali su da se takmiče Luka, Dačko i snažni Kralj Viki. Dačko je ubrzo ispao iz igre i pridružio se veseloj družini i zajedno sa njima krenuo da navija za snažnog kralja Vikija, ali kako je igra odmicala snžnom Kralju Vikiju je ponestajalo snage i počeo je da gubi. Luka je ovaj put pobedio. Svi su mu čestitali i pozdravili ga velikim aplauzom. Kralj Viki se ratužio i jako naljutio. Nije prihvatao poraz. Plakao je dugo, dugo. I nije želeo ni da sasluša svoje drugare. U trenutku kada se Kralj Viki rastužio i veselo kraljevstvo se pretvorilo u tužno. Počele su da padaju jake kiše i da duvaju snažni vetrovi. Šareni dijamanti su se pretvorili u crno kamenje. Iz kraljevstva se više nije čula ni pesma ni igra. U kraljevstvu je zavladała tama i mrak. A ni Slavuj sa grane se nije oglašavao svojom pesmom. Sve ovo je posmatrao sa grane golub Golub Acko. Videvši tužnog Kralja Vikija odlučio je da mu pomogne. Napravio je čarobnu kutiju i rekao drugaru Vikiju da kada bude prestao sa se ljuti i da

plače kada izgubi da će u toj kutiji naći nešto što najviše voli. Kralj Viki je razmiljao i shvatio da njegovo ponašanje rastužuje sve oko njega pa je odlučio da se promeni i da vidi da li će se magija dogoditi i šta će se pojaviti u čarobnoj kutiji. Obećao je Golubu Acku da se više nikada neće naljutiti i zamolio ga da opet pozove drugare da se igraju. Golub Acko je odleteo do drugara i zamolio ih da odigraju još jednom igru. Ovaj put je opet snažni Kralj Viki izgubio, ali se nije naljutio. Nakon svih odigranih igara mrak je počeo da pada i došlo je vreme za spavanje. Kralj Viki ovoga puta nije hteo da obuče pižamu. Dugo, dugo se presvlačio, a kroz prozor ga je posmatrao Spajdermen. Posmatrajući snažnog Vikija Spajdermen je odlučio da porazgovara sa Golubom Ackom. Rekao mu je da će svako veče dolaziti na njegov prozor i posmatrati ga i kada god vidi da je obukao sam svoju pidžamu ujutro će se u čarobnoj kutiji pojaviti nešto lepo. Golub Acko je odlučio da poveri tajnu Spajdermenu i rekao mu da Vikija već čeka nagrada u čarobnoj kutiji za lepo ponašanje u vrtiću i predložio mu da on svaki dan gleda kroz prozor vrtića kako se Viki ponaša, a da Spajdermen prati da li oblači pidžamu pred spavanje. Ako bude dobar svaki put će se u kutiji pojavljivati nešto novo. Svanulo je jutro i kralj Viki je ustao iz svog kreveta u tom trenutku u čarobnoj kutiji se pojavilo kinder jaje. Slavuj je zapevao, a u kraljevstvu se opet začula muzika. Crno kamenje se opet pretvorilo u još lepše dijamante. Još više drugara se okupilo. Sunce je još jače zasijalo

Moja prava baš su strava (dramski tekst)

Dobar dan. Šta vi to radite? Svi: Razgovaramo o dečijim pravima. A da li znate da svako pravo nosi i svoju obavezu? Svi: Znamo. A sada ćemo i tebi na znanje da damo. Dečak: Ja imam pravo na obrazovanje, ali i obavezu da upijam znanje. Devojčica: Moje pravo je pravo na igru vedru i čilu, a obaveza da zaštitim devojčicu Milu. Dečak: Ja imam pravo na slobodu izražavanja, ali obavezu da ne govorim ružne reči, već da izgovaram reku lepih reči. Devojčica: Ja imam pravo na zaštitu u svakom pogledu, ali obavezu da obavestim kada nešto nije u redu. Dečak: Ja imam pravo na hranu i vodu, ali i obavezu da ne odbijam hranu zdravu i ne zabrinjavam kuvaricu pravu. Devojčica: Svako pravo je na svoj način lepo, a moje nosi posebno mesto. Porodica je za svakoga važna i ona od pojedinca pravi čoveka snažna. Svima se daje na znanje usvojite prava, Ali obaveze ne zaboravite. Obaveze nisu strašne i ne trebaju nikada da vas plaše. Svaka obaveza je mnogo lepa, a neke su dugog veka. Neke malo kraće i brzo prođu, ali onda druge obaveze dođu. „Sveznalice” znaju za dečija prava i njihova prava baš su strava U „Sveznalicama” imamo različita prava, ali i obaveze lepe i nikada se ne ljutimo na drugare naše i obaveze nas nikada ne plaše. Vaspitači i učitelji su nas mnogo toga naučili, od upotrebe lepih reči i da njima drugar drugara kada je tužan leči Sada će svaki drugar predstaviti svoje pravo Iz svoje šarene glavice i oduševiti „Sveznalice”. „Imam pravo da budem različit i obavezu da budem najbolji što mogu”. „Imam pravo na čistu okolinu i obavezu da vodim računa o čistoći okoline.” „Imam pravo na obrazovanje i da idem u vrtić i školu i obavezu da učim što više i pokažem drugima da uče”. „Imamo pravo da se igramo, a obavezu da da pokupimo igračke”. „Pravo da idemo u školu i obavezu da redovno dolazim na čas”. „Pravo je igra, znanje je čigra”

Tags

NIN

Collections

Nominovane prakse

NIN 2019